

Alinierea la lege!

Interviu acordat de ministrul justiției, Vitalie PÎRLOG, reporterului „Profit”, Igor VOLNIȚCHI

„Profit”: *Stimate dle ministru, în ultimul timp, se vorbește tot mai mult despre o preconizată reînregistrare a partidelor din Moldova. Despre ce este vorba?*

V.P.: Cred că se interpretează greșit lucrurile. În acest an a intrat în vigoare Legea cu privire la partidele politice, care are un șir de prevederi absolut noi pentru Republica Moldova, în special, referitor la finanțarea acestora din bugetul de stat. Noua Lege prevede că toate formațiunile politice din Moldova trebuie să-și aducă documentele de constituire în conformitate cu prevederile acesteia pînă la 1 octombrie 2008. Modificările respective trebuie prezentate spre înregistrare la Ministerul Justiției. Înregistrarea modificărilor și completărilor operate

în statutul sau programul partidului politic se efectuează în conformitate cu prevederile ce reglementează înregistrarea inițială a partidelor politice, care se aplică în modul corespunzător. Probabil, acest aspect și este perceput, în mod eronat, ca o preconizată „reînregistrare” a partidelor. Norme similare au existat în vechea lege privind partidele și alte organizații social-politice. De asemenea, aceeași regulă există și funcționează, fără probleme, în privința asociațiilor obștești și cultelor religioase. Termenul a fost stabilit doar în legătură cu intrarea în vigoare a noii Legi, pentru a fixa o dată limită de disciplinare a partidelor politice în ceea ce privește ajustarea documentelor lor de activitate la noile reglementări. Nu am putea totuși califica înregistrarea

modificărilor în statutul sau programul partidului ca fiind, de fiecare dată, o reînregistrare a acestuia. Sînt înregistrate modificările în statut și program, nu partidele. Ele au fost și rămîn deja înregistrate. Este, pur și simplu, o chestiune de procedură.

„Profit”: *Înseamnă aceasta că toate partidele din Moldova vor trebui să desfășoare obligatoriu pînă la 1 octombrie congrese?*

V.P.: În relație cu cele menționate anterior, potrivit Legii, partidele politice urmează, pînă la 1 octombrie 2008, să-și aducă în concordanță cu legea documentele care se află la baza constituirii și funcționării lor. Pentru a fi mai explicit, aceasta înseamnă că documentele respective urmează a fi modificate sau completate, astfel încît să conțină toate elementele obligatorii

prevăzute de lege. Modificarea și completarea lor se efectuează potrivit procedurii prevăzute în statutul partidului și se aprobă de către organele sale împuternicite prin statut. Noi urmăm doar ca aceste norme statutare să fie respectate.

„Profit”: *Cîte partide avem în prezent în Moldova?*

V.P.: Sînt 29 de formațiuni înregistrate oficial. O cerere de înregistrare a unei formațiuni politice se află în curs de examinare. De asemenea, o altă formațiune se află în litigiu cu Ministerul Justiției, dat fiind faptul că noi am respins cererea de înregistrare a acesteia din cauza încălcărilor depistate.

„Profit”: *Știi că unele formațiuni politice au desfășurat deja congrese pentru a se conforma noii Legi cu privire la partidele politice. Cîte formațiuni au prezentat deja la Minister spre înregistrare rezultatele congreselor?*

V.P.: Potrivit Legii, partidele politice sînt obligate să respecte legislația Republicii Moldova și prevederile statutelor lor. În egală măsură, în cazul modificării legislației, precum și în cazul constatării necorespunderii statutelor și programelor lor cu prevederile legale, partidele au obligația de a-și aduce documentele în corespundere cu normele legale, modificîndu-le și completîndu-le în conformitate cu procedura stabilită. Aceasta este o obligație continuă. Avînd aspirația de a cuceri puterea de stat, consider că partidele politice sînt primele care trebuie să manifeste suficientă maturitate politică și responsabilitate civică și să-și dovedească respectul față de Lege, prin alinierea la prevederile acesteia. Pînă la acest moment, doar două partide au prezentat actele de modificare a statutelor în scopul ajustării la noile prevederi legale. Alte două formațiuni au informat Ministerul Justiției despre operarea modificărilor în statute, însă nu au prezentat încă setul de acte necesare pentru înregistrare.

„Profit”: *Avînd în vedere că e*

un act ce emană de la cei ce dețin puterea publică, sînt sigur că cititorii noștri ar fi curioși să știe dacă printre formațiunile care și-au ajustat deja statutele la prevederile noii Legi se numără și partidul de guvernămînt.

V.P.: A fost chiar primul care făcînd acest lucru.

„Profit”: *Luînd în calcul specificul revistei noastre, nu pot să nu vă întreb: de ce s-a decis că finanțarea partidelor din buget va începe de la jumătatea anului 2009, dar nu de la 1 ianuarie 2008, după cum se prevedea anterior? Aceasta a dat motiv opoziției să vă acuze că ați făcut acest lucru intenționat, ca opoziția să nu aibă bani pentru alegeri.*

V.P.: Finanțarea partidelor are drept criteriu de distribuire rezultatele obținute în alegeri. Deci, dacă ar fi început la 1 ianuarie 2008, finanțarea din bugetul de stat ar fi trebuit să se refere la rezultatele alegerilor parlamentare din 2005 și la cele locale din 2007, anterioare apariției acestei reguli de finanțare. Am considerat că ar fi mai corect ca partidele să cunoască din start noile reguli de joc, iar finanțarea lor din bugetul de stat să înceapă deja după alegerile parlamentare din 2009 și, respectiv, cele locale generale din 2011.

„Profit”: *Cum va avea loc această finanțare la modul practic?*

V.P.: În fiecare an, în bugetul de stat vor fi prevăzute pînă la 0,2% din venituri pentru finanțarea partidelor. Această sumă va fi distribuită în felul următor – 50% pentru finanțarea partidelor proporțional rezultatelor obținute în alegerile parlamentare; 50% – pentru finanțarea partidelor proporțional rezultatelor obținute în alegerile locale generale. Însă, în cazul alegerilor locale este o prevedere suplimentară – au dreptul de a obține finanțare din bugetul de stat formațiunile care au acumulat minimum 50 de aleși locali în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi.

„Profit”: *Vor avea partidele dreptul și la alte finanțări, decît cele din bugetul de stat?*

V.P.: Desigur. În afară de cotizațiile

membrilor, ele vor avea dreptul la donații din partea persoanelor fizice și juridice, cu condiția că acestea sînt din țară și se efectuează în condiții de maximă transparență și în conformitate cu legislația în vigoare. Legea interzice finanțarea partidelor din exterior. Totodată, un partid nu va putea avea venituri anuale provenite din donații în quantum mai mare decît echivalentul a 0,1% din veniturile bugetului de stat pentru anul respectiv. O altă restricție este ca o persoană fizică să nu facă donații partidelor în decurs de un an mai mari de 500 salarii medii lunare pe economia națională stabilite pe anul respectiv, iar o persoană juridică – 1000. Partidele pot obține, de asemenea, venituri și din activitatea editorială, din activitatea legată nemijlocit de administrarea proprietății sale, precum și din alte activități economice ce rezultă direct din scopul prevăzut în statut.

„Profit”: *Cum vor fi verificate partidele la capitolul cheltuieli financiare?*

V.P.: Fiecare partid va fi obligat să țină Registrul donațiilor, unde vor fi indicate toate sumele primite, de la cine au fost primite, cum au fost gestionate etc. În fiecare an, pînă la data de 31 martie, partidele vor prezenta rapoarte financiare. Pentru sumele primite din bugetul de stat, rapoartele vor fi prezentate la Curtea de Conturi, iar pentru donații și alte venituri – la Ministerul Finanțelor.

„Profit”: *Putem spune că această Lege este în deplină concordanță cu rigorile europene?*

V.P.: În linii mari, da. Legea cu privire la partidele politice a fost supusă expertizei Consiliului European. În mare parte, la definitivarea textului Legii, s-a ținut cont de recomandările experților, evident, reieșind și din specificul național. De aceea, consider că Moldova are o Lege conformă normelor europene, care, sînt sigur, își va dovedi eficacitatea în practică.

„Profit”: *Dle ministru, vă mulțumim pentru interviu și vă dorim succese în continuare. ■*

Grigore FURTUNĂ,
economist

Deflația din iunie, în mărime de 1,1%, este o reflectare directă a ceea ce dorește să vadă guvernarea, dar în nici un caz imaginea reală a lucrurilor, care au loc în economie. Am dori foarte mult să credem că suprimarea inflației cu acțiuni administrative va ține cel mult două – trei luni, precum afirmă acum Prim-ministrul Zinaida Greceanii. Dar în ce măsură Guvernul a calculat impactul negativ pe care îl vor avea asupra sectorului real al economiei creșterea PIB-ului, majorarea veniturilor populației, măsurile administrative, aplicate pentru suprimarea inflației. Este puțin probabil ca prin bani scumpi să fie obținută majorarea acestor indicatori, cu impact direct și asupra businessului, și asupra fiecărui cetățean în parte. Nu se știe de ce, în Țările Baltice guvernele sînt preocupate mai mult de apariția noilor locuri de muncă, de creșterea producției, care conduc în ansamblu la creșterea PIB-ului. Ele, de exemplu, nu se sperie mult de inflația de 16%-18% și nu recurg la majorarea normelor rezervelor obligatorii ale băncilor lăsînd acest indicator la nivelul de 6%, pe cînd la noi acesta este de 22%.

Încotro este

Alexandru
SANAȚ

APRECIINDU-ȘI MONEDA, MOLDOVA, PRACTIC, NU FACE NIMIC CA SĂ DEZVOLTE PRODUCȚIA ȘI SĂ ÎNFIINȚEZE NOI LOCURI DE MUNCĂ, CEEA CE AR CONFERI ECONOMIEI SALE MAI MULTĂ DURABILITATE ȘI COMPETITIVITATE. APRECIIND LEUL NECHIBZUIT, CEEA CE OFERĂ AVANTAJE LA EXPORTURILE DE RESURSE ENERGETICE, NOI, FĂRĂ SĂ OBSERVĂM, INTRĂM ÎN ȘTREANGUL VALUTAR CARE AR PUTEA SĂ SE STRÎNGĂ MORTAL PE GÎTUL MULTORA, DACĂ CURSUL SE VA SCHIMBA BRUSC.

Care ar fi reacția pieței dacă două-trei bănci moldovenești ar obține împrumuturi externe de cîte 50 mln. euro fiecare la prețul pieței din țările Uniunii Europene? Puteți să nu puneți la îndoială faptul că pe piața autohtonă, pur și simplu, nu ar exista depozite atrase la dobînzii de 15-16% în valută liber convertibilă. Este adevărat că, avînd în vedere starea economiei moldovenești și actuala situație de pe piață, asemenea imaginații se aseamănă cu un vis trandafiriu, căruia nu-i este dat să se împlinească.

Acum, economia în ansamblu și sectorul bancar în particular, ne aduc aminte de o scenă înconjurată de tribune enorme cu publicul spectator. Cu sufletul la gură, spectatorii urmăresc cu speranță și fiori acțiunile artistului din scenă, rugîndu-se lui Dumnezeu ca să-i reușească totul, ca el să nu-și compromită rolul. În rolul artistului iscusit se produce Banca Națională a Moldovei (BNM), care interpretează un număr arhicomplicat – „șîntirea” inflației.

Cît privește spectatorii, putem

spune fără exagerare că aceștia sîntem noi cu toții, cei care urmăresc acțiunile băncii și așteaptă de la ea un fel de minune. Unii cred banca, alții îi pun la îndoială sincer șansele de reușită. Principalul e că pentru aceasta nu e nevoie decît de două-trei luni, declară îndrăzneț reprezentanții Guvernului Zinaida Greceanii.

Pesimiștii susțin cu îndoiele că inflația nu poate fi suprimată doar cu instrumente monetare, chiar dacă BNM are în mîini un bisturiu ascuțit – rezervele obligatorii ale băncilor. În țările bine dezvoltate pentru aceasta există un instrument eficient – rata de bază de refinanțare. Spre deosebire de Moldova, acolo ea reprezintă un instrument sensibil și foarte influent.

Acum, este absolut cert pentru toți că inflația trebuie combătută. Toți înțeleg că organismul economiei trebuie tratat de creșterea prețurilor, din a cărei cauză acum suferă toți. Dar organismului, nu se știe de ce, i s-a propus intervenția chirurgicală, care în opinia experților de la Fondul Monetar Internațional (FMI),

condusă economia?

trebuie să-l ajute să se vindece rapid. Și ce va fi dacă vindecarea va fi doar aparentă? Poate ar fi mult mai eficient să-l sfătuim pe bolnav să-și schimbe modul de viață. De exemplu, pentru o activitate mai bună a inimii, omului i se recomandă mai multă mișcare, să se lase de fumat, să nu mai consume carne de porc, dar mai mult fructe și legume, să nu facă abuz de mâncare, să renunțe la copturi și la dulciuri, să reducă situațiile de stres în viață. Viața cu care ne-am obișnuit pînă acum trebuie schimbată radical. Aceste schimbări în organism trebuie să aibă loc la nivel de sistem.

Dacă continuăm să mergem pe analogia cu organismul viu al economiei, este absolut cert că BNM nu va fi capabilă să înfăptuiască schimbările de sistem de una singură. Pentru economie, ea nu este decît un fel de medic care, luînd decizii, îi propune succesiv antibiotice

bolnavului sau recurge la măsuri extreme – prescrie intervenția chirurgicală. BNM a optat, la indicația FMI, pentru intervenția chirurgicală. Tăind cu bisturiul, ea le-a majorat băncilor rezervele obligatorii de la 16% pînă la 22%, ceea ce a fost dureros și sensibil în egală măsură pentru toate băncile – mari, mijlocii și mici, care s-au confruntat cu problema de lichiditate. Doar una nu s-a comportat conform situației curente de pe piață, cînd băncile au ridicat brusc dobînzile la resursele atrase, mai ales, în dolari SUA și euro. Această bancă nu a făcut-o pe motivul că are acces la resursele din exterior, pe care le obține ușor de la capitalul mamă. Banca respectivă este doar un mic model care presupune posibilitatea ca instituția financiară să aleagă resursele după prețurile la bani, care există la resurse pe piața locală și cea mondială. În această situație, nu ne rămîne decît să regretăm faptul că majoritatea covîrșitoare a băncilor de la noi sînt lipsite de o asemenea posibilitate.

Puterea e în rating

Pe parcursul ultimilor 10 ani, managerii băncilor moldovenești se întîlnesc cu reprezentanții băncilor de peste hotare și în majoritatea cazurilor discută același subiect: resursele de împrumut pe termene lungi. Și în tot acest răstimp, aud ca răspuns aceeași frază: „Băieți, problema Dvs. este ratingul financiar al țării”.

Băncile occidentale nu pot acorda bani pentru că în ratingul statului sînt prezente evaluările (B-). Riscul

Visarion CEȘUIEV,
economist

Economia moldovenească este departe de economia clasică, care, de exemplu, funcționează în Lituania, Letonia, Estonia. Acolo este înțeleasă semnificația curbei lui Filips, care a dedus raportul dintre inflație și șomaj. În economia clasică există o regulă care spune: cu cît inflația este mai mare, cu atît șomajul este mai mic. Astfel, Țările Baltice nu se grăbesc să suprime inflația, ca în Moldova, știind că aceasta va avea un impact negativ asupra numărului de locuri de muncă în sectorul real al economiei. În Moldova, creșterea inflației nu este însoțită de o creștere semnificativă a economiei, cînd indicatorul de saturație a economiei cu bani atinge 100%. La noi inflația se produce pe fundalul declinului economiei, și aceasta pentru că pe piață există doar trei direcții de aplicare a banilor – depozitele, consumul și imobilele. În economiile în curs de dezvoltare există șapte-opt direcții de acest fel. Apare impresia că noi facem o inflație mică de dragul unui indicator care de unul singur nu va da nimic economiei. Noi lipsim de bani businessul real. Iar o economie fără finanțe este un organism al cărui sistem sangvin se confruntă cu o insuficiență constantă de sînge.

Vladimir GOLOVATIUC,
directorul Biroului
Național de Statistică

Fenomenul deflației în lunile verii a fost pe deplin așteptat. Încă în luna mai, eu spuneam că vom fi martori cu toții la scăderea prețurilor la o serie întreagă de mărfuri și, în primul rând, la legume și fructe. Este pe deplin explicabil, căci anul 2007 a fost unul secetos. Astfel, în vara anului 2007, legumele s-au scumpit cu 4%, iar în iunie 2008 prețul lor s-a diminuat cu 26%. La fructe, tendința prețurilor este aceeași: 2007 – creștere de 4%, 2008 – scădere de 7%. Dacă în iulie și în august se va înregistra o deflație în limitele de 0,5% și 0,4%, indicatorul de inflație anual nu va depăși 12,7% (în 2007, inflația a fost de 13,1%). Trebuie să ținem cont cu toții de un aspect important și interesant, care spunea mereu că informația despre inflație este un factor major al inflației propriu-zise, legat de așteptările inflaționiste ale populației. Deocamdată, constatăm o tendință de reducere a indicelui prețurilor de consum. În mai 2007 față de mai 2008, inflația a fost de 16,9%, pe când în iunie 2007 față de iunie 2008, indicatorul ei s-a redus pînă la 15,8%. Tendința a putut fi inversată, în mare parte, datorită reducerii prețurilor la zahăr, carne, lactate. Și acum este important să obținem o evoluție descendentă constantă a curbei inflației.

de țară este mare, așa că, chiar dacă se oferă bani, conform regulamentelor în fondul de risc trebuie detașate aproape 100% de resurse din suma creditului, de aceea acolo nimeni nu fuge, bunăoară, după 14%, pe care le oferă băncile autohtone. Mai ales că Moldova are o capacitate minimă de a asimila resurse mari. De exemplu, 20 mlrd. euro cu 14% ar putea fi interesant. Dar ei înțeleg foarte bine că aceasta ar fi ca 100 kg pentru un copil de 5 ani. Or, e nevoie de numai două luni cu cîte 50 mln. euro, ca să acoperim nevoile de resurse ale băncilor, rezolvînd problemele de lichiditate ale acestora.

Trebuie să apreciem meritele bancherilor. Confruntîndu-se cu dificultăți de lichiditate, în condițiile rezervării obligatorii a 22% din mijloacele atrase și gîndindu-se, totodată, la acțiunile ulterioare, în caz dacă va urma o nouă majorare a normei pînă la 24%-26%, top-managerii băncilor înțeleg că actualul risc de înrăutățire a situației în economie pentru stat este mult mai mic decît consecințele pe care țara ar putea să le suporte în caz de inflație mare. Astfel, abia de trebuie contestate acțiunile BNM care urmăresc suprimarea inflației. Singura problemă este pe cît de eficiente sînt aceste acțiuni, odată ce banca combate inflația doar prun majorarea rezervelor obligatorii ale băncilor?

Aici, este important să luăm în calcul faptul că inflația în Moldova are un caracter nemonetar. Principalele poveri asupra ei sînt prețurile crescînde la petrol și la importuri, în particular, de produse alimentare. În ultimii doi ani, petrolul s-a scumpit de la \$50

pînă la \$146 pe un baril. De aici, se poate trage o concluzie matematică simplă: dacă leul va costa mai scump, respectiv, prețul benzinei la stațiile de alimentare se va menține la un nivel cît mai mult. Deci, nu se vor înregistra nici procese inflaționiste. Așa cum petrolul, gazele și produsele alimentare în coșul după care se calculează indicele prețurilor de consum, constituie aproximativ 50-60%, rezultă că doar prin aprecierea leului putem obține ca prețul la două componente din coș, petrolul și gazele, să nu crească deloc, iar dacă va crește – foarte lent.

Paradoxurile exporturilor

Moldova are extrem de puține exporturi de mărfuri și servicii. Aprecierea monedei naționale are loc datorită exporturilor, dar nu de mărfuri și servicii, ci de brațe de muncă. Dar acest factor nu va dura la infinit. S-a dovedit demult că cu cît o țară este mai prosperă, cu atît are mai puține exporturi de brațe de muncă. Astfel, aprecierea leului datorită acestei componente de export este comparabilă cu procesul de comprimare a arcului metalic, care are un fel de limită de comprimare. Trecînd de hotarul de rezistență, energetica va face ca arcul să tragă astfel încît dolarul va costa nu actualii nouă lei, ci, eventual, 15-18-20 de lei? Este un lucru greu de prezis și abia de este cazul.

Este cert că exporturile de brațe de muncă într-un număr atît de mare reprezintă o situație anormală. Deci, ea, mai devreme sau mai tîrziu, va trebui să se normalizeze. O parte dintre oamenii care muncesc acum peste hotare vor acumula bani și se vor întoarce acasă ca să pornească

« Poziția dură a FMI dovedește în mod indirect că inflația în Moldova depășește 15,8% oficial (iunie 2007 în raport cu iunie 2008). Pentru acest motiv, fondul propune BNM să majoreze rezervele obligatorii ale băncilor pînă la 26-28%. »

afaceri proprii în patrie. O altă parte, vor lua copiii cu ei și vor stabili acolo, hotărînd să-și părăsească țara pentru totdeauna. Ambele variante conduc la secarea fluxului de bani spre Moldova, cel care în tot acest răstimp a format exporturile de brațe de muncă. Dar, deocamdată, fluxul nu seacă ci, dimpotrivă, crește, avînd, apropo, un impact benefic asupra aprecierii cursului leului.

Ce va urma?

Chiar pînă la sfîrșitul lunii iulie – începutul lunii august, imaginea care caracterizează situația în sectorul bancar se va limpezi. Toate băncile au făcut față regulamentului BNM, dar au redus considerabil indicatorul de creditare. Apropo, tocmai aceasta a fost una dintre sarcinile BNM. Căci, prin majorarea rezervelor obligatorii, ea a urmărit scumpirea banilor și, ca urmare, reducerea volumului de creditare. Băncile au făcut față dificultăților apărute, menținînd lichiditatea. Dar cu ce preț! Și ce va urma dacă, bunăoară, scopurile BNM nu vor fi atinse și FMI va aprecia că acțiunile băncii au fost incomplete, și va cere o majorare continuă a rezervelor? Probabil, băncile, sub diferite pretexte pentru clienți, vor reduce și chiar vor sista creditarea. Agenții economici nu vor putea obține credite, iar cu timpul ar putea să se confrunte cu probleme la deservirea creditelor obținute anterior. Totodată, curba veniturilor băncilor și, mai ales, marja bancară va coborî catastrofal, plasînd băncile într-o situație și mai complicată.

Aici vine o întrebare pe deplin rezonabilă: cine cîștigă de pe urma acestei situații? Răspunsurile pot consta din diferite ipoteze corecte, inclusiv cea că aceasta oferă beneficii mari celor care au pus ochiul pe bănci autohtone și ar dori să le cumpere cît mai ieftin, iar dacă va fi posibil – cu ridicata. O situație grea îi va determina să procedeze la negocieri privind vînzarea băncilor chiar și pe acționarii cel mai greu de convinși,

care, neavînd posibilități reale de capitalizare a instituțiilor pe care le-au creat, vor trebui să vîndă o parte din active către investitorii occidentali.

Către septembrie-octombrie, cînd următoarea misiune a FMI va sosi la Chișinău, trebuie să dea rezultat acțiunile BNM pentru reducerea inflației. Și dacă rezultatul va fi inexistent, firește, șuruburile vor trebui strînse în continuare. Situația la bănci este de așa natură încît afluxul de bani nu a crescut, chiar dacă condițiile de atragere a resurselor sînt bune, de 20-23% și mai mult. Cît privește depunerile în dolari, în bănci se atestă un reflux semnificativ al acestora, fapt care are și explicație: cursul în scădere al valutei americane și leul care se apreciază.

În macroeconomie nu există soluții simple și univoce. Dacă rezolvăm eficient problemele stringente ale economiei și reducem inflația, e nevoie de măsuri de sistem și pe termen lung. Din păcate, nici unele, nici altele nu se întrevăd, deocamdată. Ca și mai înainte, creditorii sînt preocupați de problema gajurilor, care trebuie recuperate vreme îndelungată în judecătoria, despre a căror activitate se știe chiar și în Uniunea Europeană. Din păcate, în țară există anumite forțe care amînă chestiunea privind soluționarea momentană a problemelor între creditor și debitor în judecată. De aceea, psihologia și atitudinea beneficiarului de credite față de datoriile expirate rămîn neschimbate, ceea ce îi descurajează pe investitorii străini.

Acum, toți sînt preocupați cum să normalizeze situația, readucînd-o la momentul în care dobînzile la depozitele în lei în țară erau la un nivel de 13-15%, la credite - de 17-18%, iar în valută liber convertibilă - de 7-8% și 10-11%, respectiv. Dar pentru o atare revenire, cu condiția că va fi aplicat unicul instrument al BNM – rezervele obligatorii ale băncilor – va fi nevoie de 1,5-2 ani. Dar și aceasta cu o condiție obligatorie: injectări de bani de peste hotare în bănci, care trebuie să se producă în timpul apropiat. ■

Sergiu CHIRCĂ,
compania „MS-Capital”

Actuala situație de pe piață este foarte interesantă pentru investitori, care pot cumpăra valori mobiliare la dobînzii foarte atractive. Este adevărat că ea este proastă pentru beneficiarii de împrumuturi, dar credem că vremurile rele nu vor ține mult. Desigur, nu toți, de exemplu, simt efectul deflației înregistrate în iunie. Luna august va fi una relevantă și, mai ales, de cotitură, în acest sens. Eu cred că indicatorii depozitelor, creditelor, precum și ai hîrtilor de valoare ale statului vor fi în declin. Și dacă așteptările pieței se vor îndreptați, scopul Băncii Naționale va fi atins. Cu ajutorul pîrgheii administrative – rata de bază, care în Moldova nu este atît de relevantă și eficientă ca, de exemplu, în SUA sau în țările din Uniunea Europeană, și al rezervelor obligatorii sensibile pentru bănci, de 22%, - curba dobînzilor va putea fi întoarsă în jos. Evoluția ei constantă în această direcție va face mai atractive resursele de pe piață, resurse din care partea leului în Moldova este deținută, deocamdată, doar de bănci.

Irina
BOZIANU

CE ESTE MAI PLĂCUT DECÎT SĂ STAI LA GURA UNEI SOBE, SĂ VEZI CUM TROSNEȘTE FOCUL ÎN VATRĂ, SĂ AUZI CUM VÎNTUL ADIE UȘOR LA GEAM, IAR SUFLETUL SĂ FIE UNS ȘI ALINAT DE UN VIN CARE-ȚI AMINTEȘTE DE UN BUCHET DE FLORI DE PRIMĂVARĂ. VINUL ARE PUTEREA MIRACULOASĂ DE A LIMPEZI ȘI, TOTODATĂ, DE A TULBURA GÎNDURILE OMULUI, DE ACEEA FIECARE ÎN PARTE TREBUIE SĂ CUNOASCĂ CUM POATE FI SERVIT VINUL DE CALITATE, CUM POT FI DEOSEBITE VINURILE BUNE DE CELE MAI SLABE ȘI CU CE POT FI SERVITE ELE PENTRU A-ȚI ADUCE MAI MULTĂ SATISFAȚIE.

Vinul - aurul și petrolul Moldovei

Revista economico-financiară „Profit”, în colaborare cu agenția INFOTAG, a organizat pe 27 iunie, curent, cea de-a treia degustare de vinuri moldovenești „Top Wine”, la care au participat experți din domeniul vinificației și degustători-amatori, care și-au spus părerea în ce privește vinurile din R. Moldova și au relatat ce înseamnă „arta vinificației”. În cadrul degustării,

7 companii autohtone au prezentat 10 mostre de „Pinot Gris” și 8 mostre de „Pinot Noir” produse în anii 2005-2007.

Aceste soiuri de vin sînt foarte greu de înțeles, dar vinificatorii noștri moldoveni și-au depus toată dragostea în fabricarea lor, încît doar sorbind o picătură din astfel de vinuri inima începe să ceară mai mult și mai mult. Vinurile companiilor „Vitis Hîncești”, „Lion

Gri”, „Sălcuța”, „Acorex-Wine Holding”, „Dionysos Mereni”, „Acord Private Reserve”, „DK-Intertrade” și „Chateau Vartely”, prezentate la degustare, au fost toate demne de note mari și aprecieri la cel mai înalt nivel. Aceste produse au fost apreciate de degustători (profesioniști și amatori) după culoare, aromă și gust, iar nota maximă pentru fiecare parametru a fost de 5, 10 și, respectiv, 20 de puncte.

Experții și profesioniștii experimentați – Nicolae Șterbeț, director general al companiei „Vitis Hîncești”; Nelli Sonic, vicepreședinte al companiei „Lion Gri”; Arcadie Foșnea, director pentru activitatea de producție al companiei „Chateau Vartely”, și Eugen Pîslaru, director general al companiei „Sălcuța” – au prezentat, în timpul degustării o caracteristică amănunțită a vinurilor (Pinot Gris și Pinot Noir), atrăgîndu-le atenția consumatorilor asupra unor detalii în ce privește păstrarea lor.

Vicepreședintele companiei „Lion Gri”, Nelli Sonic, a menționat, în timpul discuțiilor, că vinul este aurul și petrolul Republicii Moldova, iar dacă ar fi să adunăm tot vinul de calitate, de la toate companiile bune, am cucerii, la rînd, toate expozițiile cu degustare din lume și atunci se va demonstra că nimeni nu depune atîta suflet în fabricarea vinurilor ca moldovenii.

Mi-au plăcut mult cuvintele pe care le-a rostit expertul în timp ce încerca să le explice degustătorilor ce ar trebui să însemne vinul țării noastre pentru fiecare în parte.

Nelli SONIC: *Noi am fi bucuroși dacă cultura vinificației va începe de aici, din R. Moldova. Cînd fiecare cetățean în parte va înțelege ce se servește și ce se produce în țara noastră, atunci ceilalți, cu siguranță, vor înțelege.*

Hai-deți, atunci, să începem să ne cunoaștem producția, pentru a putea mai apoi relata cu mîndrie ce bogății ascunde R. Moldova.

Experții consideră vinul „Pinot Gris” ca fiind unul foarte capricios, care trebuie consumat doar în stare

Cine sînd judecătorii?

Vlad GROSU, director comercial al companiei „Raiffeisen Leasing”;
Alexei TOPOROV, director general al companiei de asigurări „Garanție”;
Grigore FURTUNĂ, secretar al consiliului BC Moldova Agroindbank S.A.;
Victor ȘUMILO, director al companiei „Continent”
(diler autorizat în vânzările de mașini Toyota Moldova);
Ruzanna MANUCHEAN, manager relații cu publicul și publicitate la compania „Acorex-Wine Holding”;
Stanislav DOMBROVSCHI, director comercial al întreprinderii moldo-germane „Resan”;
Tatiana DOMBROVSCHI, consultant financiar al companiei „Euro Lise Moldova”;
Fiodor MIHLEAEV, reprezentant al ambasadei Ucrainei în Moldova;
Constantin STRATAN, tehnolog-șef al companiei „Dionysos Maren”;
Ala POLUSTANOVA, director de departament la BC Moldova Agroindbank S.A.;
Irina ȘIRBU, studentă la Universitatea din Florida (SUA);
Tatiana FURDUI, director vânzări la compania „Lion Gri”;
Ion LUPU, manager vânzări la compania „Lion Gri”;
Irina BOZIANU, reporter special al revistei „Profit”.

proaspătă. Culoarea bobîțelor de acest soi este albă spre gri, de unde provine și denumirea de „Pinot Gris”. Însuși vinul produs din acești struguri poate avea culoarea de la auriu-gălbui pînă la intens spre arămiu cu nuanțe de roz palid. „Pinot Gris” este cunoscut ca soi încă din Evul mediu, însă abia în sec. XX savanții i-au descoperit adevăratele posibilități. Acest soi, cu o istorie de peste 2 mii de ani, face parte din familia Bourgogne, fiind rudă cu „Chardonnay”, „Aligoté”, „Pinot Noir” și alte soiuri franceze. Cuvîntul „Pinot” înseamnă în franceză „con de pin” – strugurele avînd forma asemănătoare cu acesta. Patria „Pinot Gris” este regiunea Bourgogne din Franța. „Pinot Gris” este cel mai intens cultivat în Australia, Franța, Italia, Germania, Noua Zeelandă, Canada, Africa de Sud. Vinul din acest soi de struguri a început să apară mai intens pe piața internațională în ultimii 5-6 ani, abia atunci amatorii acestui vin au început să-l procure mai des și să-i acorde atenția necesară.

Pentru „Pinot Gris” este tipică aciditatea moderată, de aceea strugurii

sînt recoltați în perioada maturării depline. Vinul „Pinot Gris” se servește de cele mai multe ori cu pește, cu fructe de mare, cașcaval sau cu carne de găină.

„Chardonnay” este considerat de către vinificatori regina vinurilor albe, „Pinot Gris” însă - prințesa, ea fiind gata să detronizeze regina pentru a-i ocupa locul. Potrivit lor, nu există vinul „tău” sau al „meu”, există vinul „nostru”, vinul țării noastre frumoase. Așa cum nu găsim femei urîte, așa nu găsim nici vinuri urîte. Există puțin timp. Femeii nu-i ajunge timp pentru a se descoperi sau bărbatului nu i-a ajuns timp să o aprecieze. La fel este și cu vinul... Trebuie doar să-i oferim timp pentru a fi descoperit.

În prezent, Italia vinde un volum de „Pinot Gris” similar cu cel comercializat de cîteva țări împreună. Și în R. Moldova, cu cîteva ani buni în urmă, vinificatorii cultivau acest soi, dar, din anumite motive, el era folosit doar la fabricarea vinurilor spumante. Doar în ultimii ani, cînd au fost aduse în R. Moldova clonuri noi, cu specific italian, care sînt perfecte din punct de

vedere calitativ, producătorii de vin din țara noastră au început să producă vin din acest soi de calitate destul de înaltă, ele luând deja premiile cele mai mari la câteva concursuri.

Profioniștii experimentați în domeniu descriu acest soi de struguri ca fiind foarte sensibil, îndeosebi la diferite boli.

Nicolae ȘTERBEȚ: *De aceea viticultorii se fereau mereu de acest soi. Ei aveau nevoie de recoltă mare, iar pentru cultivarea și păstrarea acestui soi se făceau cheltuieli mari. Din această cauză, la noi în republică, el nu s-a dezvoltat atât de mult. Acum, când au apărut tehnologii noi în viticultură, producătorii de vin din R. Moldova investesc mai mult în cultivarea strugurilor „Pinot Gris”. Pentru moment, pe piața internă, primul loc l-a ocupat „Chardonnay”-ul, al doilea loc – „Sauvignon”-ul, al treilea loc îl va ocupa, la sigur, „Pinot Gris”.*

În timpul degustării, fiecare dintre participanți a caracterizat acest soi de vin dulce-acrișor cu cele mai frumoase

cuvinte posibile, însă doar la câțiva din ei au coincis părerile și notele asupra unui vin anume. Cel mai înalt a fost apreciat vinul cu nr.10 (mai târziu, s-a constatat că producătorul lui este „Sălcuța”, anul 1995), care amintește de o compoziție din fructe proaspete; pe locul doi s-a clasat mostra cu nr.8 („Acord Private Reserve”, 2005), pe locul trei – mostrele cu nr.4 („Acorex”, 2006), nr.5 („DK-Intertrade”, 2006) și nr.7 („Lion Gri”, 2005).

Tatiana CLIMCO: *Probele care au fost prezentate au meritat să fie în atenția noastră, deoarece aici s-a simțit atât sufletul și străduința vinificatorului, cât și caldă și plăcuta natură moldovenească. Toate vinurile sînt la fel de bune și minunate, ele situîndu-se la același nivel. Vinul trebuie înțelnit cu ochii – dacă ei îți fac semn că-l poți miroși, atunci nu rămîne decît să-l îndrepti spre nas pentru a te îmbăta cu mirosu-i de zămos și „duches”. Din ochi mi-a făcut mostra cu nr.2 („Lion Gri”, 2007), dar vinuri interesante au fost și cele cu nr.4*

(„Acorex”, 2006), nr.5 („DK-Intertrade”, 2006) și nr.7 („Lion Gri”, 2005), ele concurînd între ele. Cred că dacă pe masa fiecărui dintre noi se vor afla astfel de vinuri, atunci vom putea spune că sîntem oameni bogați.

Ruzanna MANUCHEAN: *Astăzi, am auzit destul de multe păreri cu privire la vinificația din Moldova. Pot doar să felicit vinificatorii noștri, deoarece toate vinurile pe care le-am gustat vorbesc despre faptul că producția vinificatorilor se află la cel mai înalt nivel. În prezent, vinul începe să fie o parte din cultura R. Moldova. Cel mai mult mi-a plăcut vinul cu nr. 8 („Acord Private Reserve”, 2005), care s-a diferențiat foarte pronunțat de celelalte, îmi era foarte greu să nu-l observ. Pe locul II, după părerea mea, s-a clasat vinul cu nr. 4 („Acorex”, 2006), iar pe locul III – vinurile cu nr.2 („Lion Gri”, 2007) și cu nr.3 („Acorex”, 2007).*

Stanislav DOMBROVSKI: *Noi ne ocupăm cu producerea apelor potabile, de aceea știm cât e de greu să faci consumatorul mulțumit. Vreau să le mulțumesc organizatorilor pentru*

această degustare care ne învață să prețuim și mai mult bogăția țării noastre. Toate vinurile prezentate bucură. Cred că și la următoarele degustări vor fi vinuri interesante. Este foarte important progresul vinificatorilor, care, indiferent de greutate, merg mai departe pentru a-și dezvolta produsul. Cred că un produs bun își va găsi mereu consumatorul. Cu această ocazie vreau să vă urez sincere succese în această direcție. Vreau să spun că mie mi-a plăcut proba cu nr. 7 („Lion Gri”, 2005), cu nr.6 („Chateau Vartely”, 2006) și cu nr.3 („Acorex”, 2006).

Fiodor MIHLEAEV: Pe lângă faptul că particip pentru prima dată la o degustare de acest gen, eu încă nu sînt cetățean al R. Moldova. Nu am decît un an de cînd locuiesc aici. Pe parcursul acestui an am avut ocazia să gust diferite vinuri și toate merită cea mai mare atenție. Vinul „Pinot” îl gust pentru prima dată. Sincer să spun, m-am pomenit într-un șoc plăcut. Luînd în considerare faptul că nu sînt profesionist în acest domeniu, am fost nevoit să compar vinurile din ceea ce am avut astăzi în față. Cel mai mult mi-a plăcut mostra cu nr.8 („Acord Private Reserve”, 2005). Pe locul II aș clasa mostra cu nr.7 („Lion Gri”, 2005).

Arcadie Foșnea consideră că nu toate vinurile trebuie clasate la un anumit nivel, ci, pentru a fi obiectivi, ele trebuie împărțite în două grupe.

Arcadie FOȘNEA: Ar fi mai corect ca cele ușoare să le apreciem aparte pentru a-l găsi pe cel mai bun, iar cele mai grele – aparte. Vreau să laud toți vinificatorii că au prezentat niște mostre

tipice acestui soi și cu o varietate foarte largă. Pentru mine cele mai interesante au fost vinurile ușoare, nr.2 și nr.4. Mostrele cu nr.7 și nr.8 au fost niște vinuri maturate în lemn, de aceea sînt puțin mai grele, dar destul de interesante. Un vin destul de plăcut și deosebit este cel cu nr.10 – foarte fructuos, cu o aromă foarte expresivă de barbaris.

Potrivit experților, pentru a obține o aromă și un gust al vinului asemănător cu mostrele prezentate la degustare, o importanță deosebită o are limpezirea mustului în timpul producerii. Prin limpezirea lui, sînt înlăturate o mulțime de impurități, astfel vinul va deveni mai fin și mai pur în aromă.

„Pinot Noir” – fata cochetă cu o mulțime de mistere

Și vinul din soiul de struguri „Pinot Noir” a fost apreciat tot atît de mult ca și „Pinot Gris”, ele provenind din aceeași familie. Degustătorii au comparat acest soi cu o fată cochetă pe care parcă o cunoști, dar care ascunde, totodată, atîtea mistere. Acest vin este considerat unul pentru doamne. În fiecare țară el se înțelege diferit și are un gust diferit. Undeva, la gust, amintește de laptele condensat, în altă parte amintește de frișcă. El este considerat băutura cea mai adorată a amatorilor de vin roșu. Pentru a fi plăcut gustului, acest vin trebuie păstrat în condiții echilibrate – nici foarte reci, nici foarte calde – numai așa el va deveni unic și irezistibil.

Nelli SONIC: „Pinot Noir” este cel mai cochet soi din toate soiurile de struguri. „Pinot Noir” poate fi comparat cu un fotomodel sau cu o actriță. Este plin de talent și farmec. Acest vin nu-l poți cunoaște foarte ușor după gust. În tinerețe el poate avea gustul zmeurei proaspăt stoarse sau a unei căpșune proaspete de vară. Atunci cînd e mai în vîrstă devine incomparabil cu fructele, dezvoltînd mirosul de vinat.

Acest vin sec, dar cu o culoare intensă, doar la o mică atingere, te conduce în sînul naturii. Ea, frumoasa femeie cu voalul lăsat în voia vîntului, te cucerește și pune pentru totdeauna stăpînire pe single-ți de boier. Incomparabil și irezistibil, acest vin

își poate schimba aroma cu fiecare vîrstă, devenind de fiecare dată tot mai puternic și mai măreț. Dacă în vinul tînăr putem simți un gust de cireșe, de prune uscate și căpșune, pe măsură ce vinul este mai păstrat, la sorbirea lui, putem simți atît stafidele, finul, tutunul, cît și pielea, ciupercile, piperul negru.

Eugen PÎSLARU: „Pinot Noir” este unul dintre cele mai respectate vinuri din lume. Eu l-aș compara cu o femeie capricioasă. Foarte bun, foarte frumos, foarte bogat la gust, la aromă, dar foarte capricios la stoarcere și la producere. Acest soi este foarte capricios, lui nu-i sînt de ajuns unele condiții bune în natură – solul potrivit sau clima favorabilă (multă căldură) – el are nevoie și de o combinație dintre toate acestea. Pentru ca „Pinot Noir” să ajungă un vin calitativ, este nevoie ca vinificatorul să dea dovadă de un profesionalism foarte înalt.

Acest vin are cea mai veche istorie, de 2 mii de ani, și există dovezi că în Bourgogne se întîlnea deja în secolul IV e.n. și se numea „Mourilon Noir”, doar în sec. XIV a căpătat denumirea de „Pinot Noir”.

„Pinot Noir” lăstărește devreme și este supus înghețurilor tîrzii, astfel el este predispus riscului de a pierde roada. El nu iubește solurile fertile sau grele, ci cele calcaroase și iubește o climă umedă. Patria lui este Bourgogne, dar cele mai interesante vinuri din „Pinot Noir”, practic, le obține Noua Zeelandă, datorită climei reci de lângă Ocean și a solului vulcanic. În Franța sînt cultivate circa 22 mii ha de „Pinot Noir” – a cincea parte din suprafața

de struguri din R. Moldova (100 mii ha). În general, este un soi destul de complicat și numai în anii buni pot fi obținute niște vinuri originale. „Pinot Noir” este un vin care se dezvoltă bine și repede, dar nu-și pierde calitatea.

Acest soi crește foarte bine în Franța, Germania, Italia, Austria, Ungaria, precum și în țările din Europa de Sud – Bulgaria, Cehia, Moldova, Georgia, Azerbaidjan, Kazahstan, Kirgizstan și România. Aici „Pinot Noir” este servit deseori la o masă bogată cu carne de miel, pește, făinoase de tip italian.

De data aceasta, gîndurile degustătorilor profesioniști și ale celor amatori au coincis, majoritatea din ei clasînd mostra cu nr.8 („Lion Gri”, 2003) din soiul de vin „Pinot Noir” pe locul I, locul II fiind ocupat de către mostrele cu nr. 7 („Chateau Vartely”, 2005) și cu nr. 6 („Acorex Wine”, 2005). Celelalte vinuri aveau un gust mai greoi, deoarece se aflau în prima fază de maturare. Vinurile „Pinot Noir”, spre deosebire de „Pinot Gris”, așteaptă să fie servite doar în faza de maturare deplină, atunci ele oferind amatorului o finețe în gust și o prospețime în miros.

Tatiana CLIMCO: *Toate vinurile sînt interesante. Primele probe dezvoltă gusturi de fructe. În primul se simt foarte bine pomușoarele de pădure, în al treilea se simte foarte bine zmeura și mura. Dar cel mai mult mi-au plăcut mostrele cu nr. 6 („Acorex Wine”, 2005) și cu nr. 8 („Lion Gri”, 2003) – o combinație perfectă dintre aromă și gust.*

Constantin STRATAN: *Primele două vinuri tinere „Pinot Noir” sînt*

foarte bune și intense - le-am dat note maxime. Au un gust de fructe foarte prununțat și culorile sînt destul de intense. Note bune au primit și ultimele două vinuri. Mostrele cu nr.8 și nr.7 („Chateau Vartely”, 2005) au un gust impresionant de mure.

Fiodor MIHLEAEV: *Nota maximă am pus-o probei cu nr.6 („Acorex Wine”, 2005). V-aș sfătui să lucrați mai mult cu corpul diplomatic, căci vinurile sînt super, iar noi, ucrainenii, sîntem gata să venim în Moldova pentru a gusta și chiar a procura vinurile producătorilor moldoveni, care au dat dovadă de o calitate înaltă. Mă bucur mult că am avut onoarea de a participa la această degustare. Mulțumim organizatorilor.*

Arcadie FOȘNEA: *Eu am repartizat aceste opt vinuri în două grupuri. Primele trei - („Vitis Hîncești”, 2007; „DK-Intertrade”, 2007; „Dionysos Mereni”, 2007) și cel cu nr.5 („Vitis Hîncești”, 2006) – consider că sînt vinuri mai tinere și au ceva comun – gust de cireșe, căpșune, vișine. Vinurile cu nr.4 („DK-Intertrade”, 2006), nr.6 („Acorex Wine”, 2005), nr. 7 („Chateau Vartely”, 2005) și nr.8 („Lion Gri”, 2003) sînt deja vinuri mai mature cu arome secundare, de paprică, condimente, piele dubită. Din aceste vinuri tinere mi-a plăcut cel cu nr.3 („Dionysos Mereni”, 2007), deoarece este puțin mai echilibrat în comparație cu celelalte. Din grupa a doua mi-a plăcut cel cu nr.7, deoarece este destul de expresiv, aromele sînt încă vii.*

Un vin de calitate poate fi găsit foarte ușor la companiile producătoare de vin din R. Moldova, trebuie doar să știm cum să-l alegem, să-i cunoaștem gustul, mirosul și culoarea.

„Pinot Rose” - un vin care a lăsat degustătorii fără cuvinte

În afara concursului a fost propus pentru degustare vinul sec original „Pinot Rose” de la compania „Chateau Vartely”, care a lăsat amatorii de vinuri fără cuvinte. E foarte greu să compari acest vin, este unic în felul său, îl putem chiar considera o operă de artă. Degustătorii n-au prea spus multe lucruri despre acest vin, unicele expresii fiind: „E super!”, „Pot spune doar: felicitări!”, „A fost nemaipomenit, fantastic!”

Acest vin aduce în inimile noastre arome de primăvară, iar culoarea de un roz-palid amintește de primele flori de caise și mirosul lor îmbătător. Ca să înțelegi mai bine ce a însemnat acest vin pentru degustătorii profesioniști și amatori, vă comunic că paharele din care a fost servit vinul au rămas goale dintr-odată, unii chiar au cerut să li se mai toarne un pic. Pe cînd la degustare din fiecare vin se soarbe doar cîte puțin.

Ne-am convins încă o dată că în R. Moldova locuiesc oameni aleși, profesioniști în toate domeniile, îndeosebi în producerea vinului.

Dacă înainte foarte multă lume punea pe masa de sărbătoare un vin proaspăt de casă, în prezent, majoritatea solicită un vin proaspăt în sticle, fabricat la una dintre companiile autohtone. De ce?

Nicolae Șterbeț a comunicat că vinul de la fabrică este mai blînd, are aromă, are gust echilibrat, dirijat prin procesele tehnologice, însă vinul de casă este brutal în gust și nu are armonie între culoare, gust și aromă. Vinul de casă, de obicei, este oxidat. Diferența dintre ele este atît de mare, deoarece omul nu poate respecta procesul tehnologic, care

face vinul calitativ, în condițiile de casă.

Potrivit lui, un vin bun nu poate costa mai mult de \$10-15. Dacă vinul este mai scump, atunci acolo nu s-a pus accentul pe calitate, ci pe legendă – fie că sticla este mai

sofisticată, fie că vinul este păstrat deja de foarte mulți ani. Dacă vinul va costa mai ieftin, și consumatorii vor fi mai mulți.

Deci să învățăm împreună ce înseamnă un vin calitativ și cum îl putem prețui. Un vin bun va

fi mereu prioritatea unui om în care curge sânge de aristocrat. Să devenim și noi oameni de rang înalt, cunoscându-ne măreția țării noastre, ce ne va duce vestea în toată lumea: „Arta de a produce vin de calitate”. ■

CONCURSUL DE DEGUSTARE AL EXPERTILOR ȘI VINIFICATORILOR PROFESIONIȘTI

NR. probei	Denumirea vinului	Nota pentru culoare	Nota pentru aromă	Nota pentru gust	Totalul de puncte
		(Cel mult 5 puncte)	(Cel mult 10 puncte)	(Cel mult 20 de puncte)	
I B	«Pinot Gris»				
1	DK Inertrade 2006	22	47	105,3	174,3
2	Lion Gri 2007	29	52	103	184
3	Acorex 2006 Albăstrel	28,7	46,2	105,1	180
4	Acorex 2006 Corten	28,8	51,9	108,2	188,9
5	DK Inertrade 2006	27,8	47,9	111	186,7
6	Vartely 2006	26,9	40,2	96,2	163,3
7	Lion Gri 2005	27,9	49	108	184,9
8	Acorex Priote Rezerve Dionysos	28	47,7	107,3	183
9	Mereni 2005	27,8	43,1	104,1	175
10	Salcuța 2007	25	45,7	92,9	163,6
II K	«Pinot Noir»				
1	Vitis Hincești 2007	27,8	46,2	107	181
2	DK Intertrade 2007	28,9	49,7	106	184,6
3	Dionysos Mereni 2007	28,9	46,8	109,2	184,9
4	DK Intertrade 2006	27,8	47,9	106,4	182,1
5	Vitis Hincești 2006	27,9	42,2	102,2	172,3
6	Acorex 2005	27,8	48,8	110	186,6
7	Vartely 2005	27,7	49,3	112,5	189,5
8	Lion Gri 2003	25	45,9	95	165,9

CONCURSUL DE DEGUSTARE AL CONSUMATORILOR DE VINURI MOLDOVENEȘTI

NR. probei	Denumirea vinului	Nota pentru culoare	Nota pentru aromă	Nota pentru gust	Totalul de puncte
		(Cel mult 5 puncte))	(Cel mult 10 puncte)	(Cel mult 20 de puncte)	
I B	«Pinot Gris»				
1	DK Inertrade 2006	56	94	189	339
2	Lion Gri 2007	57	102	199	358
3	Acorex 2006 Albăstrel	55	101	199	355
4	Acorex 2006 Corten	52	107	218	377
5	DK Inertrade 2006	58	113	241	412
6	Vartely 2006	53	101	203	357
7	Lion Gri 2005	59	101	216	376
8	Acorex Priote Rezerve Dionysos	57	110	213	380
9	Mereni 2005	53	98	191	342
10	Salcuța 2007	58	116	216	390
II K	«Pinot Noir»				
1	Vitis Hincești 2007	55	97	194	346
2	DK Intertrade 2007	57	108	207	372
3	Dionysos Mereni 2007	59	104	224	387
4	DK Intertrade 2006	56	109	229	394
5	Vitis Hincești 2006	56	105	219	380
6	Acorex 2005	60	112	231	403
7	Vartely 2005	54	106	217	377
8	Lion Gri 2003	60	114	249	423

**CUNOAȘTE
VINUL ȚĂRII
TALE!**

Dvs. puteți participa la degustarea celor mai bune mostre de vinuri de la primele companii moldovenești. Pentru aceasta urmează să apelați din timp la numerele de telefon 23-29-25, 23-49-30, 23-49-31, sau să expediați cererea prin poșta electronică: e-mail office@infotag.md office@profit.md.

Veți fi contactați neapărat și veți obține informații mai detaliate.

Participați la savurarea perfecțiunii băuturii din vița de vie – degustarea de vinuri la Agenția „INFOTAG”.

Suprimarea inflației cu bani scumpi

*Dumitru URȘU,
președintele Asociației
Băncilor din Moldova
(ABM)*

MAJORAREA CU APROAPE 40% DE CĂTRE BNM A NORMELOR REZERVELOR OBLIGATORII DE BANI ATRAȘI PENTRU SECTORUL BANCAR VA ADUCE ANUMITE DIFICULTĂȚI BĂNCILOR, DAR ȘI SECTORULUI REAL AL ECONOMIEI.

Dacă schimbăm locul termenilor, suma nu se schimbă?

Pasivele sau resursele bancare se formează din capitalul propriu,

din mijloace de împrumut de la populație și agenții economici, precum și din atragerea de linii de credit străine. Există patru direcții principale de plasare a acestor mijloace: creditarea (activitatea principală a băncilor), operațiunile

valutare și operațiunile pieței de valori, hîrțile de valoare de stat (HVS) și certificatele BNM. Și dacă BNM a formulat cerința de majorare a normei rezervelor obligatorii, băncile vor fi nevoite să plece complet sau parțial din

unele sectoare. Este greu pentru tot sistemul bancar să majorezi norma cu aproape 40%, întrucât pentru aceasta trebuie găsiți suplimentar peste 1,55 mlrd. lei. Băncile vor ajunge la o soluție simplă: în primul rînd, o parte din resursele acumulate în hîrtii de valoare de stat sau certificate ale BNM vor fi redirecționate pentru completarea rezervelor obligatorii. În al doilea rînd, este evident că băncile vor reduce creditarea sectorului real al economiei. Și, în al treilea rînd, această măsură va forța sectorul bancar să majoreze dobînzile și la depozite, și la credite, ceea ce iarăși îi va afecta pe agenții economici.

Piața bancară nu se va destabiliza

Odată cu majorarea rezervelor obligatorii, lovitură au suportat-o, în primul rînd, băncile, dar aceasta nu va destabiliza piața bancară. Creșterea normei va condiționa redirecționarea resurselor financiare de pe un segment al pieței monetare spre altul, totodată, profiturile băncilor, firește, se vor diminua. Dacă majorăm rezervele obligatorii cu 37,5%, tocmai acesta va fi beneficiul în minus al băncilor. Pentru banii folosiți pentru îndeplinirea normei rezervelor obligatorii, băncile vor primi de la BNM în medie circa 0,5%. Este un comision foarte mic. Dacă acești bani ar fi disponibili, băncile doar la HVS ar putea să obțină 18-20%, iar la credite – pînă la 25%. Vor exista pierderi în veniturile băncilor, dar nu și în lichiditatea sistemului bancar

în ansamblu. Sînt mai mult decît convins că nici o bancă nu se va retrage de pe piață. Băncile de la noi sînt destul de stabile, ele au un management bun. Toate cele 16 bănci vor rezista, pentru că sectorul bancar are lichiditate și rezerve de manevrare, precum și posibilitatea de a împrumuta resurse disponibile una de la alta.

Război creditelor de consum?

Este posibil ca la nivel de stat să se fi hotărît reducerea volumului creditelor de consum. În toată masa de plasamente de credit, un loc anumit revine creditării de consum, al cărei nivel a crescut considerabil în ultimii ani. Și ritmurile mari ale creditării de consum înseamnă și așteptări inflaționiste. Este de înțeles că BNM caută prin orice metode să reducă dinamica de creștere a creditului de consum. În acest caz, ea majorează norma rezervelor obligatorii. Se înțelege că băncile trebuie să plece din acest sector. Dar aceasta nu înseamnă deloc că băncile și clienții vor pleca de acolo complet, căci nu este tocmai ușor. Există contracte de credit între bănci și agenții economici, există linii de credit. Și băncile trebuie să-și onoreze obligațiunile stipulate în contractele corespunzătoare.

BC ar putea să sisteze parțial creditarea Guvernului prin HVS

Dacă băncile vor reduce parțial volumul de cumpărare a hîrtilor

de valoare de stat, practic, va fi redusă creditarea Guvernului. Or, acum băncile, de fapt, creditează Guvernul, cumpărînd HVS. Este o informație pentru meditații pentru Ministerul Finanțelor. Măsura este forțată, pentru că băncile, pentru a îndeplini cerințele BNM, nu sînt în stare să găsească, în 1 – 1,5 luni, mijloace suplimentare, inclusiv prin atragerea resurselor suplimentare de la populație.

Actualmente, sub aspect tehnic, lor le este mai ușor să plece de pe piața hîrtilor de valoare de stat. Licitatiile de vînzare a HVS se desfășoară săptămînal. Vînzătorul este unul – Ministerul Finanțelor. La licitații se scot, de exemplu, HVS în valoare de 30-40 mln. lei și, de obicei, toate certificatele se află în portofoliul de credite al băncilor sau al investitorilor. La moment, raportul este următorul: circa 94% dintre deținătorii de HVS sînt băncile și circa 6% – investitorii, care le cumpără prin intermediul băncilor comerciale (BC) în portofoliul lor de credite, ca să cîștige din aceasta. Dacă băncile nu vor prelungi creditarea, Ministerul Finanțelor trebuie să le răscumpere. Hîrtilor de valoare fie că vor rămîne în portofoliul său, fie că el le va vinde cuiva. Dar, deocamdată, ministerul trebuie să găsească fonduri suplimentare cu care să răscumpere HVS de la băncile care vor avea probleme cu lichiditatea. Iar unele bănci ar putea să aibă asemenea probleme. Ministerul Finanțelor are mijloace? Probabil, la adoptarea deciziei de majorare considerabilă a normei rezervelor obligatorii, consecințele acesteia au fost gîndite în detalii.

Firește, nu toate băncile vor da fuga să vîndă HVS, pentru că 18-20% reprezintă o dobîndă foarte avantajoasă, atunci cînd vorbim de estimarea anuală a inflației în limitele de 11-12%. Marja pozitivă este de 6%. Aceasta se va produce în caz extrem, dacă ele nu vor

«Creditarea economiei ar putea să se reducă provizoriu cu 10-15%, iar dobînda la credite se va ridica pînă la 27-30%». Dumitru Ursu, președintele ABM. »

găsi alte surse de suplimentare a normei rezervelor obligatorii.

Creditarea ar putea să se diminueze cu 10-15%

O sursă de bani alternativă ar putea fi depunerile populației. Dar pentru a acumula mai multe mijloace, băncile vor proceda la majorarea dobânzilor la depozite. Acum, bunăoară, dobînda medie în lei constituie, să admitem, 14-15%, pe cînd în timpul apropiat, în două-trei luni, ea ar putea să crească pînă la 18-20%. Și atunci, ce va fi cu creditele? Este greu de spus cu cît se va reduce procentul de creditare a sectorului real al economiei de către bănci, pentru că fiecare bancă are lichiditatea sa. În viziunea mea, creditarea economiei ar putea să se micșoreze cu 10-15%. Iar dobînda la credite poate să se ridice pînă la 27-30%.

Inflația și teoriile macroeconomice

Potrivit teoriilor economice clasice, dacă banii se scumpesc, cererea pentru ei este mai mică. În țară, pur și simplu, va crește costul resurselor de credit în speranța că atunci vor fi mai puțini bani în circulație, ceea ce va coborî rata inflației. Este bine sub aspect teoretic. Dar pe de altă parte, atunci cînd banii sînt scumpi, iar cineva are nevoie stringentă de bani, de exemplu, pentru recoltarea cerealelor sau alte lucrări agricole, cu siguranță, va lua credite la orice dobîndă. Și atunci, care va fi prețul produselor finite (luînd în calcul dobînzile majorate la credite)? Atunci, se ridică și întrebarea dacă produsele scumpe vor fi competitive pe piețele autohtone și internaționale.

Există și o altă teorie: teoria spiralei inflației. Pe de o parte, noi credem că scumpirea banilor va diminua cererea pentru ei, dar pe

«Este anormal cînd prețurile la zahăr cresc peste noapte cu 30-40%, iar prețurile la carne sînt majorate artificial timp îndelungat. Atunci cînd e vorba despre înțelegerea de cartel a producătorilor, comercianților en gros, de aceasta trebuie să se ocupe organele de resort». Dumitru Ursu, președintele ABM. »

de altă parte, atunci cînd costul banilor crește, și agenții economici sînt nevoiți să contracteze credite mai scumpe, aceasta poate genera o nouă spirală a inflației. Eu cred că rata inflației va fi mai mare decît 10-12%. Inițial, am prevăzut o rată anuală a inflației de 10%, apoi conform calculului specialiștilor de la Fondul Monetar Internațional (FMI) – de 12%. Nu cred că ne vom opri la 12%, pentru că nu toate depind de Moldova.

Complex de măsuri

Pentru a reduce ritmul inflației, Guvernul și BNM caută să implementeze un complex întreg de măsuri. Pe lîngă înăsprirea politicii monetare, în conformitate cu recomandările FMI, care pentru Moldova sînt aproape egale cu legea, se aplică și o măsură fiscal-bugetară. Aceasta prevede revizuirea bugetului - 2008 și instituirea unui deficit bugetar „nul”. Și măsura a treia, care se realizează, mai degrabă, printr-o metodă administrativă, este politica antimonopol pe care o promovează Agenția pentru Protecția Concurenței. Evident, este anormal pentru o țară civilizată cînd prețurile la zahăr cresc peste noapte cu 30-40%, iar prețurile la carne se majorează artificial timp îndelungat. Atunci cînd e vorba despre economia subterană, contrabandă sau o înțelegere de cartel a producătorilor, comercianților cu

ridicată, de aceasta trebuie să se ocupe organele de resort.

Moldova întreprinde măsuri concrete la nivel național. Dar există mulți factori exteriori, care influențează inflația: costul petrolului, costul produselor alimentare pe piețele mondiale. Noi importăm inflația. Noi trebuie să ne dăm seama că nu totul depinde de noi. Este greu să oprești în republică procesele care au loc la nivel regional și mondial, pentru că și economia noastră este supusă proceselor de globalizare a economiilor lumii.

Două-trei luni de așteptare?

Ar trebui să așteptăm două-trei luni ca să definim tendințele procesului inflației. De aceasta este nevoie și pentru prognozarea inflației pînă la sfîrșitul anului, ca să vedem care sînt rezultatele măsurilor întreprinse. În acest răstimp se poate urmări în dinamică dacă ritmurile inflației s-au redus sau au rămas la nivelul precedent. Declinul ar semnifica reducerea ratei anuale a inflației. Dacă ritmurile vor rămîne la nivelul precedent, se poate spune că aceste măsuri, oricît de dure ar fi, nu au avut un efect spontan. Atunci, va trebui să mai așteptăm un timp. Este important ca, în caz de eventuale tendințe favorabile de diminuare a ritmurilor de creștere a inflației, BNM să reacționeze la timp la aceste procese și să reducă norma rezervelor obligatorii. ■

Piața apelor minerale în Moldova

Irina
BOZIANU

VIAȚA OMULUI ESTE DE NECONCEPUT FĂRĂ APĂ, EA DÎNDU-I PUTERE SĂ TRĂIASCĂ. PENTRU OM APA ESTE O BOGĂȚIE NATURALĂ MAI PREȚIOASĂ DECÎT AURUL, PETROLUL, GAZELE NATURALE, DIAMANTELE, EA FIIND SINGURA SURSĂ CARE NU POATE FI ÎNLOCUITĂ.

Fără hrană, omul ar putea supraviețui circa 50 de zile, cu condiția consumului de apă în răstimp. Fără apă însă nu ar supraviețui nici măcar o săptămână. Dar orice apă poate fi consumată? Poate fi consumată ea nelimitat? Apa este sursa vieții, dar totuși unii oameni se îmbolnăvesc folosind-o zilnic. De ce?

Producătorii de ape din lumea întreagă au încercat să ofere populației o calitate cât mai înaltă a apei potabile, adăugând și eliminând elemente chimice, unele favorabile organismului uman, altele dăunătoare. Producerea apelor însă

« „O, apă! Tu n-ai nici gust, nici culoare, nici miros... Tu nu numai că ești necesară vieții: Tu ești însăși viața!”
(A. de Saint-Exupéry) »

nu este atât de simplă. Această sursă a vieții trece prin mai multe metode de prelucrare pînă a ajunge pe masa noastră. Unele ape trec printr-o tratare și condiționare suplimentară cu cele mai moderne metode. Impuritățile mecanice sînt separate, este redusă duritatea apei pînă la valorile recomandate, este sterilizată de micropoluări biologice și organice,

este redusă mineralizarea totală a apei pînă la valorile optime pentru o apă potabilă sau minerală (după caz), este purificată prin una din cele mai eficiente și inofensive metode și o îmbogățește cu oxigen.

Pe mesele majorității populației se află, din ce în ce mai des, apă îmbuteliată, fie minerală, fie potabilă. Mulți o consumă pentru că au

conștientizat că are calități mai bune decât cea din fântini, izvoare sau robinete, alții o consumă pentru că așa fac mulți, neștiind însă care sînt proprietățile sale.

De ce apa îmbuteliată?

După numeroase cercetări elaborate de către specialiștii în domeniu, s-a constatat că 80 la sută din fântinile din R. Moldova nu conțin apă potabilă. Apa fiind sau prea mineralizată, sau conținând numeroase impurități dăunătoare organismului uman. La fel se poate spune și despre izvoare.

Atmosfera noastră este destul de poluată, iar oamenii contribuie la acest lucru nepăstrînd curățenia, aruncînd deșeuri lîngă sursa de apă, întreținînd ferme de animale în apropierea sursei. Toate aceste lucruri, și nu numai, contribuie la poluarea apelor subterane.

Președintele Asociației Băuturilor Nealcoolice din R. Moldova, Anatol Demcenco, a comunicat pentru revista „Profit” că deșeurile nu pot intra în contact cu apa dacă ea se află la adîncimi mari - la sute de metri. Fântinile noastre însă au o adîncime de 50-70 m.

Anatol DEMCENCO: *Pentru ca apa din fântini să fie potabilă, la o distanță de cel puțin 30 m în jurul fântinii nu trebuie să se găsească nimic ce ar putea-o polua. Această normă nu este respectată de oameni și de aceea am ajuns în situația cînd nu putem consuma apa din propriile izvoare sau fântini. Majoritatea populației însă nu conștientizează cît de dăunătoare poate fi pentru organismul uman o apă bogată excesiv în minerale sau o apă poluată. Astfel, ea este consumată zilnic expunînd pericolului organismul uman.*

Mulți s-au obișnuit să folosească și apa din robinete în scopuri tehnice sau consumînd-o în stare proaspătă. Ea ar putea fi considerată apă potabilă, doar dacă și conductele de apă s-ar afla într-o stare relativ bună. Însă, în situația noastră, pînă ajunge apa în robinetele consumatorilor, chiar

«Consumul de apă îmbuteliată în Moldova crește. Mulți o consumă înțelegînd că ea are o calitate mai bună decât apa din fîntină, cea de izvor sau cea din robinet. Este adevărat că există consumatori care beau apă din sticle fără să-i cunoască proprietățile.»

dacă este prelucrată, parcurgînd un drum lung prin țevile învechite, ea acumulează din nou o cantitate considerabilă de impurități. În acest caz, apa poate fi folosită doar în scopuri tehnice.

Din aceste motive, ar fi mult mai rezonabil, dacă am folosi în consumul zilnic apele distilate, cele potabile sau minerale, produse în condiții igienice cu proprietăți benefice organismului uman. Însă și aici ar trebui să cunoaștem că nu toate tipurile de apă de pe piața R. Moldova pot fi consumate zilnic. Multe din ele au proprietăți care, dacă sînt folosite nelimitat, pot dăuna sănătății organismului uman.

Tipurile de ape de pe piața R. Moldova

Pe piața locală putem întilni numeroși producători, fiecare din ei comercializînd un anumit tip de apă cu calități „miraculoase”, dacă este folosit corect. Deci în magazine sau în piețele comerciale putem întilni ape potabile, ape minerale naturale, ape minerale curative, ape minerale curative de masă. Aceste denumiri le putem observa pe ambalajul oricărei sticle de apă, a oricărui producător. De fapt, producătorii și sînt obligați să menționeze ce fel de apă produc, pentru ca consumatorii să cunoască în ce cantitate o pot folosi.

Mulți s-ar întreba: Dar care este diferența între aceste tipuri de ape? Nu provin ele din același pămînt? Și, pînă la urmă, toate pot fi denumite într-un fel - „apă”. Dar, potrivit specialiștilor și multor analize chimice, fiecare tip de apă își are proprietățile sale.

Apa potabilă reprezintă orice tip de apă în stare naturală sau după tratare, folosită pentru băut, la

prepararea hranei ori în alte scopuri casnice, indiferent de origine și de faptul că este furnizată prin rețea de distribuție, din sursă sau rezervor sau este distribuită în sticle sau în alte recipiente. Apa potabilă a producătorilor locali trece printr-o prelucrare intensă. Ea își păstrează calitățile sale inițiale, doar că este redusă sau adăugată o cantitate de minerale. Mineralizarea apei potabile trebuie să fie mai mică de 1g/l, mineralizarea fiind indicată pe ambalajul sticlei. Această apă poate fi consumată zilnic, fără restricții.

Apa minerală naturală este aceeași apă potabilă, dar cu un conținut mai mare de minerale. În plus, îmbutelierea apelor minerale se face nemijlocit lîngă sursă, pentru a evita poluarea. Mineralizarea este puțin mai mare decît 1g/l și trebuie consumată cu grijă și nu în cantități mari, pentru a nu spori creșterea zahărului din organism.

Apa minerală curativă de masă reprezintă apa cu o mineralizare mai mare de 1g/l, dar care conține anumite elemente chimice cu acțiuni farmacologice cunoscute, în proporții minime necesare. Acest tip de apă nu poate fi consumat zilnic. Cea mai mare perioadă de consum ar fi timp de o lună, după care este absolut necesară o pauză. Apele minerale curative însă trebuie consumate doar la indicația medicilor.

Conform datelor medicilor, consumul excesiv al apelor cu o mineralizare de peste 1g/l, conduce la creșterea în sînge a conținutului de zahăr, calciu, acid uric, sodiu, magneziu și influențează metabolismul lipidelor. De aceea, fiecare consumator trebuie să citească ambalajul de pe sticla de apă, înainte de a o procura.

Fiecare tip de apă, la rîndul său, se împarte în apă carbogazoasă (popular – „cu gaze”) și apă necarbogazoasă (plată). Aceste tipuri de apă au aceleași proprietăți, doar că cea carbogazoasă are un adaos de CO₂ (bioxid de carbon). Potrivit datelor statistice, din volumul total al vînzărilor, apa plată constituie 65%, iar cea carbogazoasă – 35%.

Cu toate că este plăcută gustului, apa carbogazoasă nu este atît de favorabilă pentru organismul uman. Acest lucru l-a descris doctorul în științe, Elena Astapenok, în cartea sa ce tratează subiecte din domeniul medicinei.

„Consumul apei carbogazoase după mîncare poate provoca disconfort organismului uman, balonare, dureri în regiunea stomacului”, scrie ea.

Doctorul fizioterapeut, Nina Baci, a comunicat reporterului revistei „Profit” că apa carbogazoasă contribuie la formarea pietrelor la rinichi și la vezica biliară. Apa ce conține bioxid de carbon poate fi consumată, dar în cantități foarte mici și doar la ocazii, chiar dacă este plăcută gustului. Deci fiecare persoană în parte trebuie să hotărască ce fel de apă trebuie să consume.

Dar, potrivit președintelui Asociației Apelor Nealcoolice, apa carbogazoasă are un avantaj important față de apa plată.

„Bioxidul de carbon distruge microorganismele dăunătoare și joacă rolul de conservant natural. Iar în apa plată microorganismele, dimpotrivă, se pot dezvolta, îndeosebi dacă este expusă razelor solare”, a spus președintele.

La rîndul său, apa plată poate avea efecte curative, dacă este întrebuițată în mod corect. Potrivit cărții menționate, un pahar cu apă, dimineața, pe stomacul gol, contribuie la spălarea stomacului, stimulînd activitatea lui și îmbunătățirea funcției de prelucrare a hranei. După un efort fizic, este recomandat de băut apă fiartă sărată. În timpul efortului se elimină o cantitate considerabilă de

apă, iar împreună cu ea, se elimină și multe săruri, apa sărată însă contribuie la restabilirea lor.

Apele de pe piața R. Moldova

Am efectuat un studiu al cîtorva ape de pe piața R. Moldova, fiecare producător de apă străduindu-se să ofere ce e mai bun consumatorilor. Majoritatea apelor provin de la o adîncime de sute de metri, unde deșeurile menajere și substanțele chimice de la suprafață nu pot intra în contact cu apele subterane.

Apa minerală naturală „Resan” provine de la o adîncime de 120 m, are o mineralizare de circa 1g/l și, potrivit producătorilor acestei ape, ea poate fi consumată pentru profilactica unor afecțiuni ale organului digestiv și a vezicii urinare. Iar conținutul de magneziu este bine venit pentru circulația sîngelui în organism.

Apa minerală curativă de masă „Gura Căinarului” este extrasă de la adîncimea de 120 m, are o mineralizare de 2,21 g/l și face parte din grupa apelor sulfată-sodică-potasico-magnezică. Ea poate fi consumată pentru profilactica gastritelor cronice, afecțiunilor ulceroase ale stomacului

și duodenului, colitelor cronice și interocolitelor, bolilor cronice de ficat și ale căilor biliare, hepatitelor, colicistitelor, pancreatitelor cronice, diabetului zaharat.

Potrivit Ninei Baci, doctor fizioterapeut, astfel de tipuri de ape ca „Gura Căinarului” pot fi consumate doar o perioadă scurtă de timp, cel mult o lună.

„Ar fi bine ca, consumul acestora să fie efectuat după prescripția medicului, pentru a evita acumularea unor cantități nedorite de săruri în organism”, a comunicat ea.

Apa potabilă iodată „Aqua Uniqa”, provine de la o adîncime de 116 m și are o mineralizare de 0,7-0,9 g/l. Această apă conține o cantitate anumită de iod (80-125 μg/l, doza zilnică recomandată-150μg/l), care poate completa cît de puțin doza zilnică recomandată pentru organismul uman.

Apa minerală naturală „Izvorul Minunilor” provine de la o altitudine de 1 100 m, din zona renumitei stațiuni Stîna de Vale, regiune protejată de acțiunea factorilor poluanți. Această apă, în varianta sa plată, este indicată atît consumatorilor adulți, cît și copiilor mici, putînd fi folosită și la prepararea hranei sugarilor.

Apa potabilă „Cogîlnic” este dobîndită de la o adîncime de 324 m și este considerată o apă moale, bine venită consumului zilnic.

Apa potabilă „Soroca” poate fi folosită în consumul zilnic, compensînd deficiența de minerale și săruri în organism.

Apa potabilă „Apă Bună” este dobîndită de la o adîncime de 120 m. Acest produs corespunde totalmente cerințelor moderne de calitate, fiind consumată de către oamenii de vază din R. Moldova.

Liderul pieței apelor minerale din R. Moldova - „Gura Căinarului”

Potrivit datelor statistice, în ultimele 6 luni, 85,7% din populația R. Moldova (consumatoare de apă minerală) au consumat apa „Gura

Căinarului”, 51,3% - „Real”, 40,5% - „Argint”, 27,1% - „Dorna”. Conform aceluiași date, liderul pieței - R. Moldova este compania „Rusnac”, cu apa minerală „Gura Căinarului”.

Compania deține 64 la sută din piață. Apa minerală naturală „Dorna” deține 7% din piața republicii, „Izvorul Minunilor” - 3%.

Pe piața din Chișinău „Gura Căinarului” deține 62 %, „Dorna” - 5%, „Izvorul Minunilor” - sub 5%.

După distribuția numerică a apelor, în magazinele alimentare pentru toată republica „Gura Căinarului” deține 90%, „Dorna” - 46%, „Izvorul Minunilor” - 14%, iar în Chișinău - „Gura Căinarului” - 80%, „Dorna” - 55%, „Izvorul Minunilor” - 38%.

Președintele Asociației Băuturilor Nealcoolice din R. Moldova a comunicat că compania „Rusnac” deține cea mai mare parte din piața locală deoarece prețurile apei produse de ea sînt mai mici decît ale celorlalte ape.

Anatol DEMCENCO: *Pe primul loc după volumul de producție este compania „Rusnac” cu apa minerală „Gura Căinarului”, apoi urmează „Gilibert” cu apa „Roua Argintie”, pe al treilea loc - „Beer Master” și pe locul patru - „Resan”. Cu cîțiva ani în urmă erau mai mult de o sută de producători pe piața Moldovei, iar în prezent, cred*

că s-a micșorat numărul de două ori. După ultimele date, și-au înregistrat marca comercială 48 de companii.

Mulți și-au sistat afacerea, deoarece nu era rentabilă.

Potrivit producătorilor de apă, piața apelor minerale este în continuă dezvoltare. Fiecare producător tinde spre a-și mări cantitatea producției sale.

Vasile Bejenari, directorul Companiei „Gilibert”, producătorul apei minerale „Roua Argintie” și „Aqua Uniqa”, a comunicat pentru „Profit” că în anul 2007, piața apelor minerale din Moldova a crescut cu 25 la sută față de anul 2006.

Vasile BEJENARI: *În ultimii trei ani, piața apelor minerale din țară se află în continuă creștere. În prezent, tindem să ne majorăm volumul vânzărilor cu 15 la sută. Noi avem o echipă de profesioniști, ei sînt viitorul nostru. Populația singură va alege care apă de pe piața republicii este mai bună. Am încercat să producem și ape pentru export și ne-am extins mai mult pe piața României. Din volumul total de vânzări, exportul constituie 15%. Apa pe care o producem este consumată de către toate categoriile sociale din toată țara, îndeosebi de cei care au grijă de sănătate.*

Traian Isai, directorul executiv al companiei „European Drinks” în Moldova, a declarat că piața apelor minerale va crește în funcție

de venituri. Odată cu creșterea populației, va crește și cererea apelor minerale.

„Din păcate, însă foarte multă lume pleacă peste hotare, iar noi nu credem că, în viitorul apropiat, vom avea un număr constant de consumatori”, a menționat el.

Anatol Demcenco consideră că pe o perioadă scurtă vânzările apelor minerale se vor stopa din cauza timpului nefavorabil.

„În timpul apropiat, așteptăm vânzări foarte slabe, deoarece, practic, peste o zi, plouă, iar populația nu consumă apa ca în perioada marilor călduri. Cu cît temperatura este mai înaltă, cu atît depozitele noastre sînt mai pustii. Dar nu cred că va fi la fel și în cazul acestei veri”, a spus președintele asociației.

Apele importate ocupă 20 la sută din piața R. Moldova

O parte din piața R. Moldova este ocupată și de apele de import, cum ar fi „Dorna”, „Izvorul Minunilor”, „Borsec”, „Borjomi” ș.a. Potrivit unor analize, apele de import constituie 20% din piață, iar celelalte 80% sînt ocupate de producătorii locali.

Directorul executiv al companiei „European Drinks” în R. Moldova, Traian Isai, a comunicat că la început, în anul 1996, a fost mult mai ușor de penetrat piața R. Moldova.

Traian ISAI: În prezent lucrurile s-au mai complicat. Pe piață sînt și mai mulți producători locali de ape, iar concurența este mai mare. Oamenii au înțeles că este o afacere profitabilă și au început să o dezvolte. În plus, situația s-a agravat și atunci cînd au fost prestate serviciile vamale, asta limitînd importul produselor noastre în Moldova. Nu știu cum de mai rezistăm pe piață. Sperăm că lucrurile se vor îmbunătăți, iar cei care migrează dintr-un statut social în altul, să fie clienții noștri.

Potrivit importatorilor de ape minerale din România, în comercializarea acesteia în R. Moldova au apărut greutăți și din cauza că accesul ucrainenilor pe teritoriul Moldovei este mult mai liber decît al românilor. Importatorii din România sînt nevoiți să deschidă viză pentru a penetra piața republicii.

„Pentru a răsкупăra investițiile este nevoie de mult timp”

Afacerea cu apele minerale poate aduce mult profit doar dacă știi cum să o gestionezi. Potrivit producătorilor de ape, începutul e cel mai greu. Vasile Bejenari, producătorul apei „Roua Argintie”, a comunicat că pentru a începe o afacere de acest gen, este nevoie de investiții foarte mari.

„Un milion de dolari este foarte puțin ca să începi o afacere. Poate ar ajunge doar în cazul în care compania va corespunde doar standardelor moldovenești. Dar, în schimb, după multă muncă calitativă, poți avea un succes și un profit remarcabil”, a spus el.

Producătorul apei „Izvorul Minunilor” a comunicat însă că pentru a începe o afacere de

« Apa potabilă trebuie să aibă o mineralizare de, cel puțin, 1 g/l. Această informație trebuie specificată obligatoriu pe eticheta sticlei. O asemenea apă poate fi consumată zilnic și fără limite. »

acest gen, ai nevoie de utilaje, de construcții, de infrastructură.

„O asemenea afacere te poate duce la suma de \$80 mil. Acest lucru depinde și de pretențiile fiecărei persoane în parte. Se pot procura și linii de îmbuteliere second-hand, care ar costa mult mai puțin, dar de aparataj depinde calitatea apei”, a comunicat producătorul.

Președintele Asociației Băuturilor Nealcoolice și producătorul apei „Cogilnic” a adăugat la acest subiect că cu 15 ani în urmă nu era nevoie de așa investiții mari, nu era licențiere, erau mai puține impozite. Iar producătorul apei „Soroca” a declarat că pentru a răsкупăra investițiile și a avea profit din această afacere, este nevoie de foarte mult timp, cel puțin, 10-20 de ani.

De aici putem constata de ce unii producători stabilesc prețuri atît de înalte pentru apa minerală. Apa propriu-zisă nu ocupă nici 10% din prețul final. Cealaltă parte a prețului o ocupă ambalajul, munca, marca comercială și alte cheltuieli.

Apa pe care o consumăm noi zilnic, fără să ne dăm seama, ne dă putere, viață. Fără apă nu am putea exista, asta deoarece organismul uman este constituit 70 la sută din apă. Creierul este constituit din 75% de apă, sîngele – 83%, mușchii – 75%, oasele – 22%.

Apa bogată în minerale, consumată cu precauție, completează organismul omului cu elemente esențiale pentru viață. Însă nu ar trebui să considerăm că dacă vom

consuma cantitatea de apă necesară organismului pentru o zi (1,5-2 l), organismul nu mai are nevoie de alte produse bogate și ele în minerale. Cercetările au demonstrat că organismul absoarbe din ape, cel mult, 6,7% de elemente minerale necesare omului.

De exemplu, calciul. Doza zilnică recomandată este de 800 mg. Un litru de apă îmbuteliată conține în medie 100 mg de calciu. Deci, pentru a acumula cantitatea necesară organismului a acestui element, este nevoie să bem pe parcursul unei zile 8,0 l de apă, ce este ireal. Putem găsi cantitatea necesară de calciu în alte produse ca 12 g de cașcaval tare (1005 mg de calciu), 49 g de brînză (550 mg), 75 g de pătrunjel (245 mg), 667 g de smochine (160 mg). La fel putem spune și despre celelalte minerale.

Mulți oameni însă nu-și pot permite să procure apă îmbuteliată, consumînd apa de la robinete, care conține o cantitate considerabilă de impurități. Anatol Demcenco consideră că pentru a scăpa de impuritățile din apă, ar trebui să o lăsăm pentru 2-3 ore într-un vas de sticlă sau de ceramică. După aceasta trebuie strecurată cu multă grijă, impuritățile apei rămînînd la fundul vasului.

Apa își va îndeplini funcțiile curative, dacă noi, oamenii, vom ști cum să o consumăm, cînd să o consumăm și cît timp să facem acest lucru. Nu ar trebui niciodată să ne asumăm rolul medicului, considerînd că putem decide lucruri care în realitate pot dăuna organismului. Să-i lăsăm pe cei care deja și-au dedicat viața acestei profesii să ne învețe care este rolul apei în viața noastră. ■

« Apa gazoasă contribuie la formarea pietrelor în vezica biliară. Apa care conține bioxid de carbon poate fi consumată în cantități foarte mici, chiar dacă are un gust plăcut. »